

La BOLBORETA

msos

Una proposta educativa
per a la **ciutadania global**

2019 Fundesplai. www.fundesplai.org • **nuSOS. Proposta educativa per a la ciutadania global** • <https://projectes.fundesplai.org/nusos>

Il·lustracions: Carles Xifra Cirach

Text: Marc Alcaraz Díez

Coordinació: Susagna Escardíbul Tejeira, Marc Alcaraz Díez, Núria Gassó Perez-Portabella, Jose Antonio Ruiz Montes i Carles Xifra Cirach.

Comissió pedagògica: Sheila Beltran i Arias, Laia Boloix Requena, Laura Blasco Farelo, Maria Bruno Blanco, Meritxell Cañadas Vazquez, Marina Espinach Jubanteny, Mireia Garcia González, Jose González Acebedo, Mercè Lluveras Rodon, Ana Maillo Mateos, Isabel Matas Salla, Cristina Martín Mora, Carla Monroy Ortiz, Rosa Monserrat Folch, Jacobo Muñoz Chaves, Glòria Pedró Villarino, Anabel Pérez Morales, Anna Puig Sánchez, Guillem Ribera Garcia, Anabel Rodriguez Escobar, Mariona Sala Sanchez, Daniel Sotomayor Salado.

Disseny:

Logotip, eva@niugrafic.com;
Quadern, elvallenc@tinet.org i Marc Alcaraz Díez

Aquesta obra està subjecta a una llicència de Reconeixement-NoComercial 3.0 Espanya de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució, comunicació pública i creació d'obres derivades sempre que se'n citi l'autoria i no se'n faci un ús comercial.

Orientacions pedagògiques

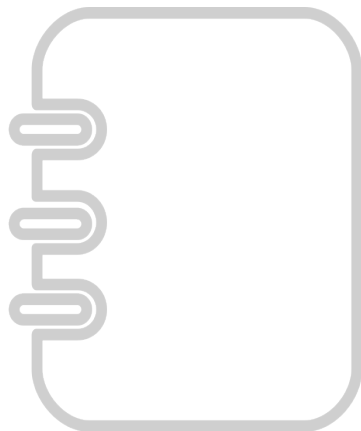
El món es transforma davant nostre generant **reptes i oportunitats** sense precedents. Els problemes d'abast mundial (canvi climàtic, migracions forçades, pobresa, desigualtats de gènere...), exigeixen un **canvi urgent** en les nostres **formes de pensar** i en els nostres **estils de vida i de convidaure**.

En aquest context apostem per una **educació** que de forma **global** ajudi les persones a comprendre el món complex on vivim i on hem de poder **imaginar, col·laborar i actuar per a un canvi positiu**. I en aquest plantejament, els valors de la **Convivència** i de la **Sostenibilitat** prenen tot el seu **significat indissociable**.

La Bolboreta és la proposta d'**eix d'animació per als més petits i petites**. Funciona com a fil conductor de les diferents activitats i propostes que desenvolupeu amb el vostre grup.

Vol despertar l'interès pels temes que planteja la proposta educativa nuSOS des d'un punt de vista reflexiu i crític.

És un personatge que **ens fa pensar i també ens anima a actuar per transformar realitats**. Al nivell i les possibilitats de cada persona. Podeu presentar-la de mil formes per arribar al grup de nenes i nens. Poseu-hi imaginació i penseu en les necessitats del vostre grup.

Presentem-nos

Hola, soc la Bolboreta, una papallona dels cards.

Espereu! Encara no soc una papallona, soc una eruga, però ens uns mesos seré una papallona. Us sona estrany? Penseu en vosaltres, vauc estar un temps a la panxa de la vostra mare i després vauc sortir a veure el món. Ara aneu creixent i us feu alts i grans com els adults. Ho veieu? Totes ens transformem una mica al llarg de la nostra vida. M'encanta viatjar, és la meva gran passió. Cada any visito molts països on hi faig molts amics i amigues. A cada lloc descobreixo coses noves i diferents, però també d'altres que s'assemblen molt entre elles. Què us semblaria acompanyar-me en el meu viatge tot aquest any? Us ve de gust?

Som-hi!

**Escriviu aquí els vostres noms
amb el meu**

Bolboreta

Els elements màgics

La pols màgica

Com la purpurina, que agrada a tothom, jo tinc el polsim de les meves ales que m'ajuda a alçar el vol i que té una mica de màgia. Cada cop que toca algú, aquesta persona es transforma una mica. Voleu saber com? És un misteri, ho haureu de provar. Seguiu-me i pot ser us deixo una mica de la meva pols.

Les ETES- Les meves amigues

Sempre juntes, iguals però diferents. Totes som de la mateixa espècie, però cadascuna té els seus colors, cercles, formes. A més, tenim interessos ben diferents, excepte un que ens uneix i molt: viatjar. Tenim un secret que pocs coneixen: Com ens ho fem per viatjar sense que ningú ens vegi?

Us ho explicarem si feu totes les miniproves

Els pètals de card

Com us penseu que puc parlar tantes llengües quan viatjo tant? Doncs gràcies als pètals de card. Els menjo quan soc una eruga i això m'ajuda a aprendre paraules boniques de tot el món. No caldrà que vosaltres mengeu cards, si seguiu les meves aventures ja us ensenyaré jo les paraules.

L'ou

La meva família és molt viatgera, per això em van deixar ben protegida dins d'un ou a la fulla d'un card mentre ells feien una volta. El card és una planta preciosa, sobre tot la seva flor. M'assemblo una mica al Nemo, el peix pallasso, ell viu a una anemone que és verinosa per a tots els altres animals. Jo neixo a un card que està ple de punxes i així encara estic més protegida.

Em trobo al nord d'Àfrica, a prop de Tinduf, a Algèria. Pel que he vist els humans aquí viuen en una mena de tendes blanques.

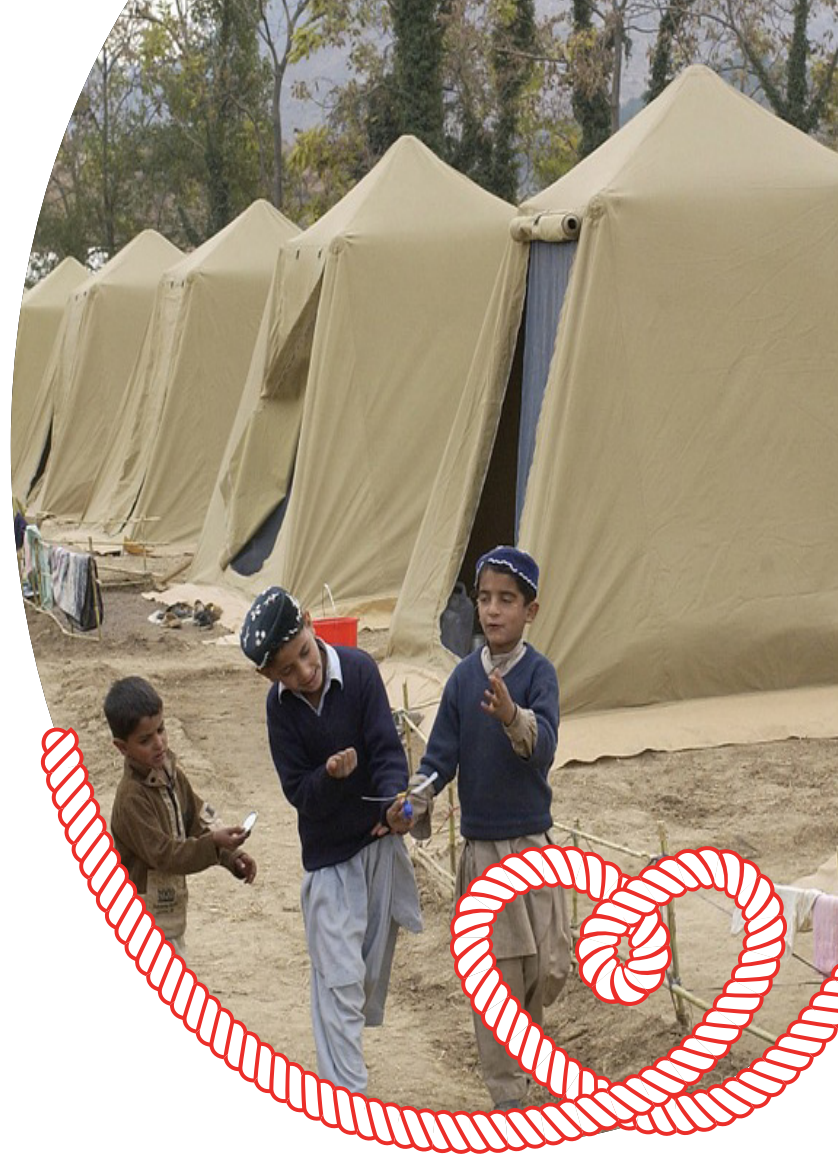
He preguntat a les ETES que ja estan fora de l'ou i diuen que són refugiats. No entenc què volen dir.

UBUNTU

Paraula aborígen africana que representa la creença que hi ha un vincle universal que connecta tota la humanitat”

MINIPROVA...

Tothom qui coneixeu viu en cases com les vostres?
Busqueu alguna altra forma de viure i expliqueu-la als companys i companyes.

L'eruga

Ja he sortit de l'ou, soc una eruga plena de punxes com el card al que visc. Quina calor que hi fa aquí! Vosaltres teniu fred? El món és molt gran, quan en un lloc fa fred en un altre hi fa calor. A mi m'encanta la calor, per això la vaig buscant en cada viatge que faig. Però per viatjar tant, necessito molta energia, així que a menjar s'ha dit! M'encanten les herbes, en menjaré tantes com pugui. Ja mengeu prou verd vosaltres? Pel que m'han dit algunes amigues, he canviat de país. Jo ho veig tot tal i com ho veia quan era un ou. Però resulta que he creuat una frontera, no us penseu que era un mur ni res semblant,

صداقة ('sadaqa)

Vol dir AMISTAT en àrab.

Us parlo sovint de les meves amigues,
les ETES.
M'encanta tenir-les.

MINIPROVA...

Dibuixeu a aquell amic o amiga
que sigui més diferent de vosaltres.
Per què dieu que és diferent? Torneu a pensar ara
i busqueu tot allò en què us assembleu.

La crisàlide

He menjat tant i tant que m'he posat a descansar.

He fabricat a una crisàlide, una mena d'abric

on passaré un temps pensant i

recordant tot el que he vist durant aquest temps.

Estic segura que he canviat molt amb tot el que he conegut,

així que potser canviï una mica d'estil,

potser ja no sigui més una eruga.

Ara soc al Marroc i durant un temps no em podré moure,

però ja veureu quan surti d'aquí, volaré molt lluny...

تحول

('tahul)

Vol dir TRANSFORMAR en àrab.

Això és el que faré aquests dies

i el que ens passa a totes quan

coneixem altres persones,

cultures, llocs...

MINIPROVA...

Avui us en proposo dues:

1. Feu una sessió de relaxació per

entendre com m'he

sentit dins la crisàlide.

2. Busqueu una foto vostra de fa

molt temps i digueu dues coses en

les que hagueu canviat molt.

Les petites papallones

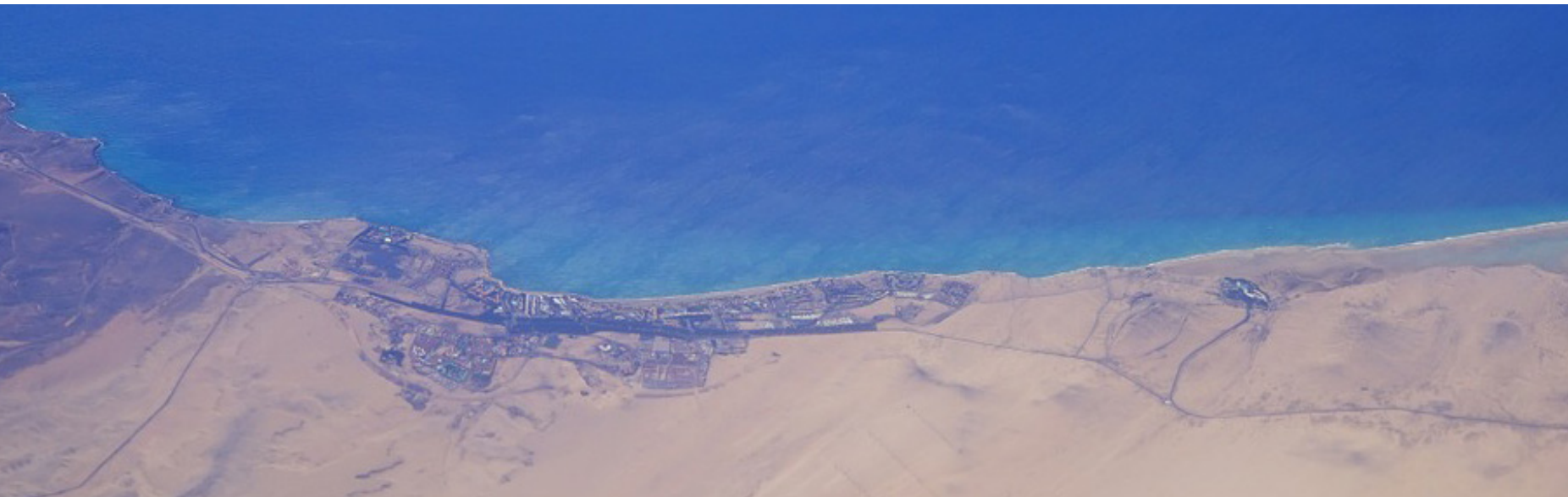

És hora de sortir de la crisàlide. Ja no soc una eruga, ara soc una petita papallona amb colors vius i unes ales que m'ajudaran a viatjar lluny.

Començo el meu viatge, volo per primera vegada travessant l'aigua.

No havia vist mai el mar i m'ha semblat molt i molt bonic!

Arribo a Fuerteventura a les illes Canàries.

CHOSO

La gent d'aquesta terra anomenen així a la seva CASA. No us podria dir quin és el meu choso. Diria que el porto amb mi i que es va fent gran amb un trosset de cada lloc pel que passo.

MINIPROVA...

Convideu a un amic o amiga a venir a casa vostra. Aquell dia haureu de ser molt hospitalaris, això vol dir que els heu d'acollir bé i fer que es trobin de gust. Uns dies més tard aneu vosaltres a casa seva.

El primer gran viatge

M'he fet gran, les meves ales són grans i fortes. Amb les ETES hem decidit anar encara més lluny, viatjar moltes més hores per sobre el mar, quina aventura! Ens han parlat d'una bonica ciutat a prop d'un riu i també del mar. Viatgem cap al nord a través de l'Atlàntic i arribem fins a Lisboa.

SAUDADE NOSTALGIA en portuguès. L'amor que persisteix. Avui mentre volava per la ciutat, he recordat els camps on vaig néixer. M'he sentit trista, però alhora feliç, una emoció molt estranya que no sentia fins ara.

MINIPROVA Trobeu a faltar algú? O algun lloc? Expliqueu-ho als vostres companys i companyes. Estic segura que tothom tindrà una resposta, ja veureu com no sou les úniques.

Trobem-nos

Fa molt temps que parlem i tinc ganes de veure-us. Voleu que viatgi fins a casa vostra?

Doncs aquí estic, he arribat a Catalunya.

He passat per moltes de les vostres ciutat i pobles.

Què bonic que és tot.

Ara bé, us haig de dir que hi ha molta contaminació, així que he marxat cap a la muntanya.

Per què no veniu a buscar-me?

PINYA

Allò que aguanta els vostres castells.

La idea de “fer pinya” com fem les ETES
i jo quan hem de viatjar cap al nord.

MINIPROVA...

Busqueu-me, sortiu d'excursió i trobem-nos.

Si em veieu, no em caceu, observeu-me,
parleu amb mi i compartim tots aquest mo-
ments plegats.

I si sou molt espavilades amb els ordinadors i
els mòbils registreu a aquesta web:
<http://www.butterflymigration.org/>
on m'heu vist.

No parem

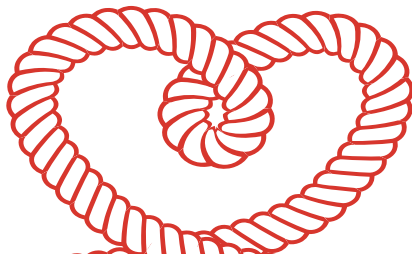

Hem arribat a Amsterdam. Ja us vaig dir que m'encantava el vostre país, però que hi havia massa cotxes. Aquí hi ha moltes bicicletes, moltes, per tot arreu. He notat l'aire molt més net i això és bo per tothom. Hi ha moltíssimes flors, així que podem menjar nèctar sense parar. De camí hem passat per Brussel·les. Les meves amigues han dit que allà s'hi decideixen coses importants per a molta gent, sobretot pels que viatgen molt com jo. És estrany que coses així es decideixin en un únic lloc, oi?

GEZELLIG

Vol dir TROBAR-SE A GUST en neerlandès.

Així és com em trobo cada cop que conec un nou indret. Al principi em costa una mica i haig de fer-me a la idea, més endavant de seguida em sento bé i feliç d'haver vingut.

MINIPROVA...

Relaxeu-vos com el dia de la crisàlide i penseu que us fa sentir-vos a gust quan estem totes juntes.

Un pont

Hem arribat a al pont d'Øresund entre Malmö i Copenhaguen. Aquí hem descobert que els humans teniu ponts que nosaltres no necessitem perquè tenim ales.

Aquest pont uneix dos països: Suècia i Dinamarca i és únic al món.

BRO

El món hauria de tenir molts més ponts, no creieu?

Ens ajuden a creuar rius i mars, a arribar als altres.

Una amiga meva que llegeix molt el diari comenta que el nostre món començar a estar més de moda construir ponts que murs, quina trumperia! És diu així, no? :-)

Si no teniu ales per a què serveix posar murs en comptes de ponts? No hi cap, a cap cap.

“Menys murs i més ponts”

MINIPROVA...

Ha arribat el moment, us vaig prometre que si acabàveu el viatge us portaria la meva pols màgica

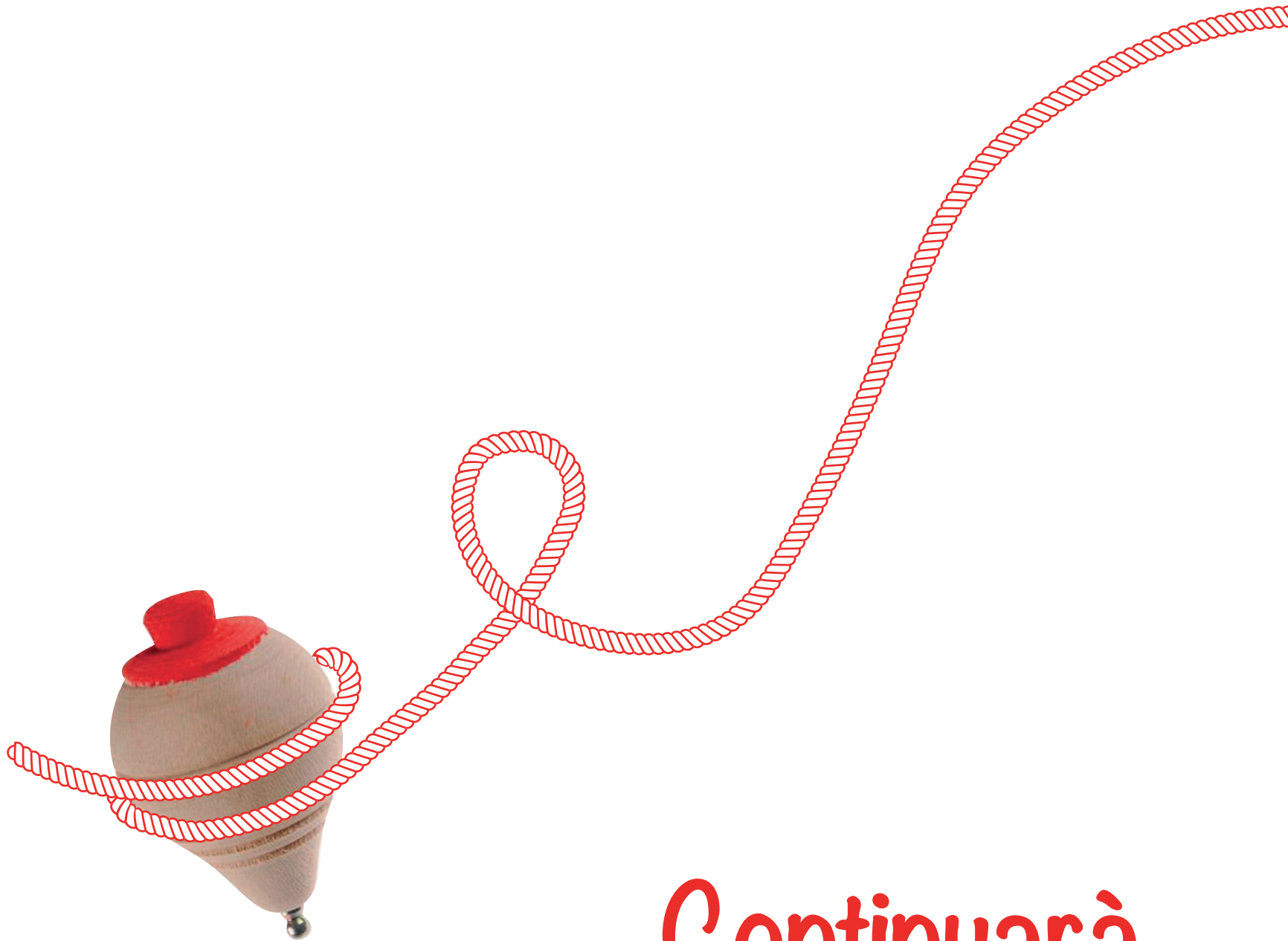
i algun altra sorpresa...Feu la gimcana final i ho tindreu!

Gràcies per a acompanyar-me!

Un llarg viatge

Continuarà...

nudos **nUSOS**
nudos **knots** nodi عقدة
عقدة **knop** knots knoten
lëkk-lëkk noezuds noduri 結
Apokytã **nós** узлы
nudos węzły korapiloko
solmua nó

Amb la col·laboració de:

